

ЧАСТ ВТОРА

ОТСЛУЖВАНЕ
НА ХРИСТОВАТА ТАЙНА

ЗАЩО ИМА ЛИТУРГИЯ?

50

1066 В Символа на вярата Църквата изповядва тайната на Светата Троица и нейното „благоволение“ (*Еф.* 1, 9) над цялото творение: Отец изпълнява „тайната на Своята воля“, като дава Своя възлюбен Син и Своя Свети Дух за спасението на света и за слава на Неговото Име. Такава е тайната на Христос¹, открита и проведена в историята съобразно замисъла или мъдро нареденото „разположение“, което свети Павел нарича „разпоредбата на тайната“ (*Еф.* 3, 9) и което Преданието на отците нарича „икономѐя (домостроителство) на изпълтеното Слово“ или „икономѐя на спасението“.

236

1067 „Делото за изкуплението на хората и за съвършената прослава на Бога, което бе предшествано от великите божествени дела сред народа в Стария Завет, Господ Исус Христос изпълни най-вече чрез Пасхалната тайна на Своето блажено страдание, Своето Възкресение от мъртвите и славно Възнесение; чрез Пасхалната тайна Той, „умирайки, разруши нашата смърт и възкръсвайки, възстанови живота“. Защото точно от прободеното ребро на Христос, умрял на кръста, се роди „удивителното тайнство на цялата Църква“². Ето защо в литургията Църквата чества главно Пасхалната тайна, чрез която Христос изпълни делото на нашето спасение.

571

1068 Точно тази тайна на Христос Църквата известява и отслужва в литургията, така че верните да живеят в Него и да свидетелстват за Него в света:

„И действително литургията, чрез която, особено в божествената Жертва на Евхаристията, се извършва делото на нашето изкупление, допринася в най-висша степен вярващите чрез техния живот да изразяват и откриват на останалите хора тайната на Христос и присъщата на ис-

¹ Вж. *Еф.* 3, 4.

² CONCILIUM VATICANUM II, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 5: AAS 56 (1964) 99.

³ CONCILIUM VATICANUM II, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 2: AAS 56 (1964) 97-98.

тинската Църква природа.“³

КАКВО ОЗНАЧАВА ДУМАТА ЛИТУРГИЯ?

1069 По произход думата „литургия“ означава „обществено дело“, „служба в името, в полза на народа“. В християнското предание думата означава, че Божият народ участва в „делото на Бога“.⁴ Чрез литургията Христос, нашият Изкупител и върховен Първосвещеник, продължава в Своята Църква, в нея и чрез нея, делото на нашето изкупление:

783 1070 Думата „литургия“ в Новия Завет се употребява, за да означава не само прославата на богопочитането⁵, но така също проповядването на Евангелието⁶ и любовта в действие⁷. При всички тези означения става дума за служба на Бога и на хората. В литургичната служба Църквата е служителка, по образа на своя Господ, единственият „служител“⁸ и участва в Неговото Свещенство (култ), пророческо (възвестяване) и царствено (служба на любовта):

„С право се смята, че литургията е упражняване на свещеническата длъжност на Исус Христос, при което чрез видими знаци се означава освещаването на всеки човек по присъщия за него начин, като цялото обществено богопочитане се осъществява от мистичното Тяло на Исус Христос, сиреч от Главата и членовете на Тялото. Вследствие на това всяко богослужение, бидейки дело на Свещенослужителя Христос и Неговото Тяло, каквото е Църквата, е свършено свещено действие, което по силата и степента на своята въздейственост надминава всяко друго действие на Църквата.“⁹

ЛИТУРГИЯТА КАТО ИЗБОР НА ЖИВОТ

1692 1071 Дело на Христос, литургията е също действие на Неговата Църква. Тя изгражда и явява Църквата като видим знак на общението на Бога и хората чрез Христос. Тя приобщава вярващите в новия живот на общността и предполага „съзнателно, активно и плодонос-

⁴ Вж. *Иоан.* 17, 4.

⁵ Вж. *Деян.* 13, 2; *Лук.* 1, 23.

⁶ Вж. *Рим.* 15, 16; *Фил.* 2, 14-17. 30.

⁷ Вж. *Рим.* 15, 27; *2 Кор.* 9, 12; *Фил.* 2, 25.

⁸ Вж. *Евр.* 8, 2. 6.

⁹ CONCILIUM VATICANUM II, Const. *Sacrosanctum Consilium*, 7: AAS 56 (1964) 101.

¹⁰ CONCILIUM VATICANUM II, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 11: AAS 56 (1964) 103.

но“ участие на всички¹⁰.

1072 „Литургията не изчерпва цялото действие на Църквата“¹¹: тя трябва да бъде предшествана от евангелизацията, вярата и обръщането; само тогава тя ще може да принесе плодовете в живота на вярващите: новия живот съобразно Духа, включването в мисията на Църквата и службата за нейното единство.

МОЛИТВА И ЛИТУРГИЯ

1073 Литургията е също участие в молитвата на Христос, отправена към Отца в Светия Дух. В нея всяка християнска молитва намира своето начало и край. Чрез литургията вътрешният човек се утвърждава и основава¹² в „голямата любов ... с която Бог ни обикна“ (Еф. 2, 4) в Своя възлюбен Син. Тя е също „Божие чудо“, което оживява и става вътрешно съкровено от всяка молитва, „духом във всяко време“ (Еф. 6, 18).

2558

КАТЕХЕЗА И ЛИТУРГИЯ

1074 „Литургията е връх, към който се стреми Църквата, и в същото време извор, от който извира всяка нейна сила.“¹³ Тя е следователно основното място за катехезата на Божия народ. „Катехезата е вътрешно свързана с всяка литургична и сакраментална дейност, защото само в тайнствата и особено в Евхаристията Исус Христос действа напълно за преобразяването на хората.“¹⁴

426

1075 Литургичната катехеза се стреми да ни въведе в тайната на Христос. Тя е „мистагогия“ (тоест това, което води към разбиране на тайните), тръгвайки от видимото към невидимото, от означаващото към означеното, от „тайнствата“ към „тайните“. Подобна катехеза се отнася до компетентността на местните и регионалните катехизиси. Настоящият катехизис, който иска да служи на цялата

774

¹¹ CONCILIIUM VATICANUM II, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 9: AAS 56 (1964) 101.

¹² Вж. Еф. 3, 16-17.

¹³ CONCILIIUM VATICANUM II, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 10: AAS 56 (1964) 102.

¹⁴ IOANNES PAULUS II, Adh.ap. *Catechesi tradendae*, 23: AAS 71 (1979) 1296.

¹⁵ CONCILIIUM VATICANUM II, Const. *Sacrosanctum Concilium*, 3-4: AAS 56 (1964) 98.

Църква в нейното разнообразие от обреди и култури¹⁵, представи само това, което е основно и общо за цялата Църква, засягайки литургията като тайнство и като богослужение (*раздел първи*) и по-нататък седемте тайнства и църковните свещенодействия (*раздел втори*).